తీపి

తనగదిలో కూర్చున్న డా. అశోకరావు కళ్ళ ముందురామయ్య రూపం కదులుతుంది.. ''నన్ను బ్రతికించండి డాక్టర్... నన్ను బ్రతికించండి...'' అని దీనంగా వేడుకున్న అతని మాటలు చెవుల్లో ప్రతిధ్వనిస్తున్నాయి. పుట్టిన ప్రతి ప్రాణికి చావు అనివార్యమైనా, డాక్టర్‌గా అతనెన్నో చావులుచూసినా రామయ్య మరణం ఎందుకో అతడుమరిచిపోలేక పోతున్నాడు. అతన్ని బ్రతికించడానికి అతడెంతో కృషిచేసాడు..

డాక్టర్‌గా తనవైద్యవిజ్ఞానాన్నంతా ఉపయోగించాడు. తన నర్సింగ్‌హోమ్‌లో వున్న డాక్టర్ల సహాయ సహకారాలే కాకుండా, ఆ నగరంలోని మంచి డాక్టర్లందరి సలహాలూ తీసుకున్నాడు. తన శాయశక్తులా ప్రయత్నించాడు. అయినా అతన్ని బ్రతికించలేకపోయాడు. రామయ్య మరణానికాతండంతగా బాధపడటానికి కారణంరామయ్య డా. అశోకరావు తండ్రి కాలం నుంచీ ఆ నర్సింగ్‌హోమ్‌కు రెగ్యులర్‌గా వచ్చే పేషంటవడం ఏ మాత్రం కాదు ఆ నగరంలో ఎంతో పేరున్న ఆ నర్సింగ్‌హోమ్‌కు రామయ్యలాంటి ఎంతో మంది పేషెంట్లు రెగ్యులర్‌గా వస్తూనే వుంటారు. మరాతనిది అకాల మరణమా అంటే అదీ కాదు. తొమ్మిది పదులు దాటిన తర్వాతే మరణించాడు రామయ్య. డాక్టర్ అశోకరావు రామయ్య మరణానికికంతగా బాధపడటానికి కారణం అతనికి బ్రతకాలని వున్న ఆరాటం. తొంభై ఏళ్ళు దాటినా బ్రతుకుపై వున్న తీపి... బ్రతకాలి.. బ్రతకాలి... తానింకా బ్రతకాలని బ్రతకడానికతడు పడ్డ తపన. ఇంకా బ్రతకాలని చావుతో అతడు చేసిన పోరాటం... మంచంలో వెల్లకిలా పడుకున్నాడు అశోకరావు.. అతని కళ్ళముందు రామయ్యను గూర్చిన జ్ఞాపకాలు సినిమా రీళ్ళలా తిరుగుతున్నాయి. అతని మనస్సు గతంలోకి పరుగెత్తింది.

డాక్టర్ భూంరావు ఆ గదిలోకి ప్రవేశించకుండానే రామయ్య అరుపులను విన్నాడు. అతడు భార్యమీద కేకలేస్తున్నాడు. పిల్లలను తిడుతున్నాడు. ఆ గదిలోకి ప్రవేశిస్తూ అందరి మీదికి లేవడం చూసాడు. డాక్టర్ తన జనంతో గదిలో కొచ్చేసరికి కిక్కురమనకుండా పడుకున్నాడు. ఆ నర్సింగ్ హోంలోచేరిన నాలుగైదు రోజులుగా రామయ్య సంగతి చూస్తూనే వున్నడు భూంరావు. రామయ్య దగ్గరికెళ్ళి నాడీ పరీక్ష చేసాడు. కడుపు ఒత్తి చూసాడు. కేస్ షీటు చదివాడు. ''నిన్నట్నుంచి జ్వరం పెరగడం లేదు... రెండ్రోజుల్లో పంపిస్తాను...'' అన్నాడు. ''మంచి మందులు రాయిండ్రి డాక్టర్...'' అన్నాడు రామయ్య.

''మంచివే రాస్తున్నానయ్యా! ఒక్కొక్క గోలీ రూపాయి... ఇంజెక్షన్ పదిహేను రూపాయలు...'' మాట్లాడుతూనే కేస్ షీట్‌పై ప్రిస్క్రిప్షన్ రాసాడు డా. భూంరావు.

''సరేకాని రామయ్యా! ఎందుకంత హడావిడి చేస్తున్నావు... అందర్నీ దబాయిస్తున్నావు...?'' అన్నాడు భూంరావు...

''నేనంటే ఎవరికీ లక్ష్యంలేదు... నన్ను సరిగ్గా చూసుకోవడంలేదు'' రామయ్య మాటలకు నవ్వాడు డాక్టరు...

''నాకు తెలిసినంతవరకు నిన్ను నీ భార్యా పిల్లలు చూసుకుంటున్నట్లుగా ఇంకెవ్వరూ చూసుకోవటం లేదు.''

''మీరలాగే అంటారు డాక్టర్...'' అని ఆగాడు రామయ్య...

''రామయ్యా! నీకు సమయానికి మందులందిస్తున్నారు. ఏదంటే అది కొనిపెడ్తున్నారు. ఊర్నిండి రోజూ నిన్ను చూడటానికి ఇరవై మందైనా వస్తున్నారు... నీ మీద ఈగకూడా వాలనివ్వడం లేదు... నీకు ఏం కొంచెం నొప్పయినా గబగబా నా దగ్గరికురికొచ్చి తీసుకొస్తున్నారు...నువ్వు పిలువమంటే చాలు, నేను కోప్పడినా నన్ను బ్రతిమలాడి తీసుకొస్తున్నారు. ఇంకా మంచిగా చూసుకోవటమంటే ఎలా వుంటుంది...?'' అన్నాడు డాక్టర్...

''అదిగాదు సార్... ఆయనను మీరింత జాగ్రత్తగా చూసుకుంటున్నా, మేము కంటి మీద కునుకు లేకుండా చూసుకుంటున్నా తనకేమో అవుతుందని భయం... తాను బ్రతుకుతానో బ్రతుకనో అని ఆరాటం... మీరెన్ని చెప్పిపోయినా నేను బ్రతుకుతానా అని మమ్మల్ని చంపుకు తింటారు...'' అంది రామయ్య భార్య...

''రామయ్యా! నీ కొచ్చింది పెద్ద రోగమేంకాదు... అందర్నీ పరేషాన్ చెయ్యకు... నీ కొడుకులు, నీ భార్య, నీ కూతురు నీ కోసం ఎంత ఆరాటపడుతున్నారో నాకు తెలుసు... నువ్వు చాలా అదృష్టవంతుడివి...'' అన్నాడు డాక్టర్...

''అలాగే సార్...'' అని లేచి కూర్చున్నాడు రామయ్య... డాక్టర్ భూంరావ్ ప్రక్కనున్న యువకుడ్ని చూసి

'' ఈ బాబెవ్వరు సార్...'' అన్నాడు...

''నా కొడుకు... డాక్టర్ కోర్సు చదువుతున్నాడు... సెలవులని ఇంటికొచ్చాడు...'' అన్నాడు భూంరావ్.

''అచ్చం మీ తీరుగనే ఉన్నాడు'' మాకు కాబోయే డాక్టరన్నమాట.. పేరేంటిసార్...? అన్నాడు రామయ్య...

''అశోక్‌రావు...'' చెప్పాడు భూంరావ్...

భూంరావ్ గది బయటకు పోయే వాడల్లా ఆగి వెనుకకు తిరిగొచ్చాడు... రామయ్య మంచం దగ్గరున్న స్టూలుపై కూర్చున్నాడు... చిరునవ్వు ముఖంతో అన్నాడు...

''రామయ్యా! నీకు బ్రతకాలనున్న ఆరాటం చూస్తుంటే నీతో కొంచెం సేపు మాట్లాడాలనిపిస్తుంది... నీకిప్పుడెంత వయస్సు...''

''నలభై ఏళ్ళకు దగ్గర్లో వున్నాను...'' అన్నాడు రామయ్య.

''నలభై ఏళ్ళు హాయిగా బ్రతికావు... అనుభవించావు... నీ వంశం నిలుపడానికి పిల్లలున్నారు... అయినా ఇంకేం సాధించాలని బ్రతకాలను కుంటున్నావు...?'' నవ్వుతూ అడిగాడు భూంరావ్...

ఆ మాటల కాశ్చర్యపోయాడు రామయ్య...

''అవేం మాటలు సార్...? నా పిల్లలింకా ఎదుగ లేదు... ఇద్దరు కొడుకులూ చదువుకుంటూనే వున్నారు... ఉన్నొక్క బిడ్డ పెండ్లింకా కాలేదు... నేనిప్పుడే చనిపోతే నా కుటుంబం కుక్కలు చింపిన విస్తరి కాదా సార్... నా పిల్లలకు దిక్కెవ్వరు...?'' అన్నాడు రామయ్య...

''అంటే నీ పిల్లలను పైకి తీసుకురావడానికి వాళ్ళకో మార్గం చేసేంత వరకైనా నువ్వు బ్రతకాలంటావు... అంతేనా...?''

''అవును సార్... నా బిడ్డకు పెళ్ళయి, నా కొడుకులు జీవితంలో స్థిరపడ్డారంటే నా కేం కావాలి...? ఇప్పుడు నేంబోతే నా కుటుంబం పిల్లలు దిక్కులేని పక్షులౌతారనే నా ఆరాటం...'' అన్నాడు రామయ్య...

''అంటే నీకెన్నేళ్ళు బ్రతకాలనుంది...?''

''అరవై ఏళ్ళు బ్రతికితే చాలు... అటు తర్వాత నేనేమయినా ఫర్వాలేదు...''

''అరవయ్యేళ్ళేం ఖర్మ... నువ్వునూరేళ్ళు బ్రతుకుతావు...'' అని నవ్వుతూ బయటకెళ్ళిపోయాడు డాక్టర్ భూంరావ్...

నాలుగైదు రోజుల తర్వాత సంపూర్ణారోగ్యంతో డాక్టర్ గారికి కృతజ్ఞతలు చెప్పి ఊరెళ్ళిపోయాడు రామయ్య...

దాదాపు రెండు దశాబ్దాల కాలం గడిచింది. డా. భూంరావ్ కొడుక అశోకరావు డాక్టర్ అశోకరావయ్యాడు.. తండ్రితోపాటు నర్సింగ్ హోం బాధ్యతలు చూసుకుంటున్నాడు... రామయ్య కొడుకు లిద్దరూ మంచి ఉద్యోగాల్లో స్థిరపడ్డారు... కూతురుకు పెళ్ళయి మంచి స్థితిలోనే వుంది... పెద్దకొడుక్కు- కూతురుకు పిల్లలుకూడా అయ్యారు... రామయ్య అరవై ఏళ్ళ వయసుకు దగ్గర్లో వున్నాడు... తలనెరిసింది... ముఖంపై ముడతలొచ్చాయి. అతనికి భార్యా వియోగం కూడా కల్గింది... ఈ నడుమ రామయ్య చిన్న చిన్న రోగాలకు ఆ నర్సింగ్ హోంలో ట్రీట్‌మెంట్ తీసుకున్నా, ఇరవై ఏళ్ళ తర్వాత- మూత్రం ఆగిపోవడం వల్లమళ్లీ అందులో చేరాడు.. డాక్టర్ భూంరావ్ కొడుకు సహాయంతో 'ప్రొస్టేట్' ఆపరేషన్ చేసి రామయ్యను ప్రాణాపాయం నుండి కాపాడాడు.. నర్సింగ్ హోంలో చేరిన పది హేను రోజుల్నించీ రామయ్యను గమనిస్తున్నారు డాక్టర్ అశోకరావు, భూంరావులు... ఇరవై ఏళ్ళ క్రితం చేరినప్పటి కంటె ఎక్కువ గోల చేస్తున్నాడు రామయ్య... కొడుకులను తిడ్తున్నాడు... కోడళ్ళను కేకలేస్తున్నాడు.. బిడ్డను కసురుకుంటున్నాడు... మందివ్వడం కొంచెం ఆలస్యమయినా, పాలు అందివ్వడంలో జాప్యం జరిగినా బూతులు తిడుతున్నాడు.. పదే పదే డాక్టర్‌ను రమ్మంటున్నాడు... ఆతని ప్రాణానికేం ప్రమాదం లేదని చెప్పినా గొడవ చేస్తూనే వున్నాడు.. రామయ్య కొడుకులిద్దరూ సెలవు పెట్టొచ్చి తండ్రితోనే వుంటున్నారు... కూతురు కూడా నర్సింగ్ హోంలోనే వుంటుంది... వాళ్లంతా అతన్ని కంటికిరెప్పలా కాపాడుకుంటున్నారు... వాళ్ళెంత బాగా చూసుకుంటున్నా డాక్టర్ తన గదిలోకొస్తే వాళ్ళపై ఏదో ఫిర్యాదు చేస్తూనే వున్నాడు..

''డాక్టర్...చేతకాని ముసలోణ్ణి నేను చచ్చిపోవాలని వీళ్ళకుంది... నన్నుసరిగ్గా చూసుకోవడం

లేదు... నా భార్యుంటే ఇలా జరిగేదా...?''

''రామయ్యా! నీ పిల్లలు నిన్ను బాగానే చూసుకుంటున్నారు. నీకేం లోపం జరిగినా వాళ్లను మందలిస్తాంలే...'' అని సముదాయిస్తున్నారు తండ్రీ కొడుకులు...

మరో పది రోజుల తర్వాత అతని మూత్రనాళంలో అమర్చిన రబ్బరు పైపు తీసేసారు డాక్టర్లు... అతడిప్పుడు మామూలుగా మూత్రం చేస్తున్నాడు... క్రమక్రమంగా కోలుకుంటున్నాడు... కాని, మూత్రం చేసేటప్పుడు ఏ కొంచెం నొప్పొచ్చినా, ఎప్పుడోసారి జ్వరం వచ్చినా నానా హడావిడి చేస్తున్నాడు... డాక్టర్లతన్ని సముదాయించలేక సతమతమవుతున్నారు...

వయసుతోపాటు రామయ్యకు ఇంకా జీవించాలన్న ఆరాటం, బ్రతుకుపై తీపి మరింత పెరిగాయని డాక్టర్లర్థం చేసుకున్నారు...నర్సింగ్ హోంలో వున్న నెల పదిరోజుల్లో రామయ్య వాళ్లకు మరింత దగ్గరయ్యాడు... ఇంకో రెండు రోజుల్లో డిస్చార్జి చేస్తారనగా రామయ్య దగ్గరొచ్చి కూర్చున్నారు తండ్రీ కొడుకులు...

''ఏం రామయ్యా! ఎలావున్నావు...?'' అడిగాడు భూంరావ్.

''మీ దయ వల్ల బాగానే వున్నాను సార్...''.

''రామయ్యా! ఇరవై ఏళ్ల క్రితం నువ్వేమన్నావో గుర్తుందా?'' అన్నాడు భూంరావ్.

''లేదు సార్... ఏమన్నాను...?''

''పిల్లలు స్థిరపడితే చాలు... అందుకోసమే నువ్వు ఇంకా బ్రతకాలనుకుంటున్నానన్నావు...''

కావచ్చు అన్నట్టుగా తలూపాడు రామయ్య...

''ఇప్పుడు నీ పిల్లలంతా స్థిరపడ్డారు... స్థిరపడటమే కాదు... మంచి స్థితిలో వున్నారు... నువ్వు మనుమలను, మనుమరాండ్రను కూడా చూశావు. ఇప్పుడు నీ పిల్లలకు నీ అవసరం లేదు. అయినా నువ్వు జబ్బు పడితే ఇరవై ఏళ్ల క్రితం కంటె కూడా ఎక్కువ ఆందోళన చెందావు... నీకు ఇంకా బ్రతకాలన్న ఆరాటం, బ్రతుకుపై తీపి మరింత పెరిగాయి...'' నవ్వుతూ అన్నాడు భూంరావ్.

''ఎవ్వరికైనా చనిపోవాలనుంటుందా సార్...?''

''నువ్వింకా బ్రతకాలనుకోవడంలో నీ ఉద్దేశ్యమేమిటి...? ఏం సాధించాలనుకుంటున్నావు...? నీ లక్ష్యమేంటి?...''

డాక్టర్‌గారి మాటలర్థం కానట్టుగా అయోమయంగా చూశాడు రామయ్య.

''ఎంత వయసొచ్చినా మనిషింకా బ్రతకాలనుకోవడంలో తప్పులేదు... కాని, నీ భార్య చనిపోయింది... దాదాపు నువ్వనుకున్నవన్నీ అయిపోయాయి... ఇంకేం చూడాలని బ్రతకాలనుకుంటున్నావు?...'' అన్నాడు భూంరావ్.

''నా చిన్న కొడుక్కింకా పిల్లలు కాలేదు... వాడి పిల్లలను కూడా చూసుకుంటేనే నాకు తృప్తిగా వుంటుంది...''

ఆ మాటలకు నవ్వారు డాక్టర్లిద్దరూ..

''ఆటు తర్వాత నువ్వు బ్రతకాలనుకోవు... అంతేనా...?'' అంటూ లేచారు.

''ఏదో సరదాకిలా అడిగాను... ఏమనుకోకు... నీకు బ్రతుకుపై వున్న ఆరాటం చూస్తుంటే ఇలా అడగాలనిపించింది... అని అక్కణ్నుంచి వెళ్లిపోయారు.''

మరో మూడు దశాబ్దాలు కాలగర్భంలో కలసిపోయాయి... రామయ్య చూడాలనుకున్న చిన్న కొడుకు పిల్లలనూ చూసాడు... తన మనుమలు, మనుమరాండ్రకు పిల్లలనూ చూసాడు... రామయ్య సంతానమే ముసలివాళ్ళవుతున్నారు... రామయ్యకు నడుం వంగిపోయి చేతగాకుంటయింది... కట్టెపట్టుకొని అటూ- ఇటూ నడుస్తున్నాడు... ఇన్నోజులుగా రామయ్యకు ట్రీట్‌మెంటిచ్చిన డాక్టర్ భూంరావ్ మరణించాడు... అతని కొడుకు నర్సింగ్‌హోమ్ బాధ్యతలను తీసుకున్నాడు... అతడూ వృద్ధుడయ్యాడు.

తొమ్మిది పదుల వయస్సులో తీవ్రమైన జబ్బుతో రామయ్య నర్సింగ్ హోమ్‌లో చేరాడు... ఈసారతనికి మనుమలు, మనుమల పిల్లలు కూడా వెంబడొచ్చారు...

డాక్టర్ అశోకరావును చూసిన రామయ్య రెండు చేతులెత్తి నమస్కరించాడు. అతని ముఖంలో అభ్యర్థ నుంది... వేదనుంది... బతకాలన్న ఆరాటముంది... బతుకుపై తీపుంది.

''సార్... నేను బతకాలి... ఎంత డబ్బైనా సరే... నన్ను బతికించండి...'' రామయ్య మాటలు బలహీనంగా వున్నాయి.

ఆ మాటల కాశ్చర్యపోయాడు డా. అశోకరావు.

ఇదివరకటి కంటె కూడా రామయ్యకు బతకాలన్న ఆరాటం ఎక్కువయిందని గ్రహించాడు అశోకరావు.

''నా ప్రయత్నం నేను చేస్తాను...'' అన్నాడు.

''మా తాతయ్యను బతికించండి'' అని మనుమలు, ''మా నాన్నను బతికించండి'' అని అతని కొడుకులు ప్రాధేయపడుతున్నారు.

''సార్... నేనింకా కొద్ది రోజులు బతకాలి... నా మునిమనుమలను చూసుకోవాలి... నా మనుమరాలి బిడ్డకు పెళ్లయింది... ఓ ఏడాదిలో నా మనుమరాలు అమ్మమ్మవుతుంది... నేనప్పుడు ముత్తాత నవుతాను... నన్ను బతికించండి సార్...'' ఈసారి అడుగకుండానే తాను బతకవలసిన అవసరం గూర్చి చెప్పాడు రామయ్య.

''రామయ్యా! నిన్ను బతికించడానికే అన్ని ప్రయత్నాలు చేస్తాను... నా తెలివితేటలు, అనుభవాన్నంతా ఉపయోగిస్తాను... అయినా డాక్టర్లు రోగులకు ప్రాణాలు పోసే దేవుళ్లు కారుగదా...!'' అన్నాడు అశోకరావు.

రామయ్యను బతికించడానికి అన్ని ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాడు అశోకరావు. తన పనులు తాను చేసుకోలేని స్థితిలో వున్నా రామయ్య కింకా బతకాలనుండటం అతనికి ఆశ్చర్యం కల్గిస్తుంది... డాక్టర్ రామయ్య గదిలోకిపోయినప్పుడల్లా అతన్ని బతిమాలాడుతూనే ఉన్నాడు రామయ్య. దీనంగా వేడుకుంటున్నాడు...

''నన్ను బతికించండి సార్... నేను బతకాలి సార్...'' అని మాట్లాడటానికి చేతగాకున్నా మాట్లాడుతున్నాడు... రెండు చేతులెత్తి దండం బెడుతున్నాడు... ఎన్నో విధాలుగా వేడుకుంటున్నాడు... డాక్టర్‌గారి కాళ్ళకు మొక్కుతానంటున్నాడు... చచ్చి కడుపులో పుడతానంటున్నాడు... డాక్టర్ అశోకరావు అతనికి ఆపరేషన్ చేశాడు... తన అనుభవాన్నంతా ఉపయోగించి మంచి ట్రీట్‌మెంటిచ్చాడు... ఎందరో డాక్టర్ల సలహాలు తీసుకున్నాడు... కాని రామయ్యను బతికించలేకపోయాడు... ప్రాణాలు విడుస్తూ రామయ్య దీనంగా, వేడుకోలుగా, ప్రాణ భయంతో చూసిన

చూపు అశోకరావు హృదయంపై గాఢ ముద్రవేసింది.

మంచంలో లేచి కూర్చున్నాడు అశోకరావు... ''ఎంత కాలం బ్రతికినా మనిషి ఇంకా బ్రతకాలని ఎందు కనుకుంటాడు...? జీవితానికే లక్ష్యం లేకున్నా బ్రతకడానికి మనిషికి ఎందు కింత ఆరాటం...? పిల్లలయ్యేంత వరకు పిల్లలుకావాలని... అటు తర్వాత వాళ్లజీవితంలో స్థిరపడాలని... అటు తర్వాత వాళ్ల పిల్లలను చూడాలని... తర్వాత ఇంకో తరం పిల్లల్ని చూడాలని... ఇలా సాగిపోతూనే వుంటుంది... ఎంత కాలం బ్రతికినా ఇంక చాలు చనిపోతానని ఎవ్వరైనా అనుకుంటారా...? మనస్పూర్తిగా మరణాన్ని ఆహ్వానించిన మనిషుంటాడా...? అది మహాత్ములకు, లక్ష్యసాధనకోసం బ్రతికేవాడికి సాధ్యమేమో...? కాని చాలా మంది ఓ లక్ష్యం లేకుండానే, జీవితానికో ధ్యేయమంటూ లేకుండానే కేవలం బ్రతకడాని కొరకే బ్రతుకుతారు...''

డాక్టర్ అశోకరావు మెదడ్లో అంతులేని ఆలోచనలు...

''ప్రతి ప్రాణికి బ్రతుకుపై తీపుంటుంది... బ్రతకాలన్న ఆరాటముటుంది...? కాని, లక్ష్యం...? తాను మాత్రం ఏ లక్ష్యం కోసం జీవిస్తున్నాడు...

లేచి కన్సల్టేషన్ రూంలో కెళ్లాడు... రామయ్య డెత్ సర్టిఫికెట్ మీద సంతకం చేస్తున్న డాక్టరు అశోకరావు చేతులు వణుకుతున్నాయి.

ఆంధ్ర పత్రిక వారపత్రిక 21-1-90